

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEMREPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **V. M.,** zastoupeného Mgr. Vlastimilem Šiplem, advokátem se sídlem Brno, Moravské náměstí 690/15, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje,** se sídlem Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 10. 2011, č. j. 57 A 55/2011 - 27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnost **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2011, č. j. JMK 61178/2011. Tímto rozhodnutím žalovaný podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítl pro opožděnost odvolání žalobce proti rozhodnutí Magistrátu města Brna (dále též „správní orgán 1. stupně“) ze dne 11. 3. 2011, sp. zn. ODSČ-36131/10-SU, kterým byl žalobce shledán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, za což mu byla uložena pokuta ve výši 25 000 Kč, zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 12 měsíců, jakož i povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč. Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozsudku, krajský soud vzal z obsahu správního spisu za prokázané, že žalobce byl v řízení před správním orgánem 1. stupně zastoupen advokátem JUDr. Oldřichem Ševčíkem. Rozhodnutí, které z tohoto řízení vzešlo a kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání výše uvedeného přestupku, bylo doručeno právnímu zástupci žalobce dne 14. 3. 2011. Toto rozhodnutí bylo zasíláno též žalobci, který nebyl v době doručování přítomen, a zásilku tak převzal až dne 21. 3. 2011. Součástí prvostupňového rozhodnutí bylo, mimo jiné, též poučení o možnosti podat odvolání do patnácti dnů ode dne jeho oznámení; žalobce odvolání podal prostřednictvím svého právního zástupce dne 3. 4. 2011. Žalovaný podané odvolání zamítl žalobou napadeným rozhodnutím pro jeho opožděnost, přičemž při počítání běhu odvolací lhůty vycházel z okamžiku doručení prvostupňového rozhodnutí zmocněnci žalobce. Žalobce žalobou brojil proti postupu správního orgánu 1. stupně, neboť měl za to, že doručení předmětného rozhodnutí zástupci žalobce a zároveň přímo též žalobci představovalo protiprávní postup; v případě, kdy byl žalobce zastoupen, mělo se, dle jeho názoru, doručovat pouze jeho zástupci. Žalobce se domníval, že pokud bylo rozhodnutí doručeno také jemu, je to možno chápat pouze tak, že má žalobce sám v řízení něco vykonat, tedy podat odvolání ve lhůtě 15 dnů. Proto měl za to, že odvolání podal včas a žalovaný pochybil, když akceptoval doporučení správního orgánu prvního stupně a odvolání rutinním způsobem zamítl, aniž se zabýval otázkou okamžiku doručení rozhodnutí žalobci.

Krajský soud se ztotožnil se stanoviskem žalovaného, že odvolání bylo podáno až po lhůtě stanovené zákonem a že o této lhůtě byli žalobce i jeho zástupce poučeni v předmětném rozhodnutí. Uvedl, že na základě plné moci, která je založena ve spise, bylo prokázáno, že od 15. 6. 2010 se žalobce nechal v celém správním řízení zastupovat advokátem JUDr. Oldřichem Ševčíkem. Tomu bylo také doručováno prvostupňové rozhodnutí; doručeno mu bylo dne 14. 3. 2011. Tentýž den bylo doručováno i žalobci, jako účastníku přestupkového řízení, ten si však zásilku vyzvedl až dne 21. 3. 2011. Odvolání podal žalobce prostřednictvím svého zástupce, jak to vyplývá z přiložené obálky, a to dne 3. 4. 2011. Krajský soud aproboval názor žalovaného, že odvolání bylo podáno opožděně, přičemž poukázal na ustanovení § 34 správního řádu, dle kterého z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému, přičemž písemnosti se v takovém případě doručují pouze takovému zástupci, s výjimkou případu, kdy má zastoupený v řízení něco vykonat. Současné doručení rozhodnutí i zastoupenému není, dle jeho názoru, v rozporu se správním řádem a správní orgán se tak tímto postupem žádného pochybení nedopustil. Z věty druhé § 34 odst. 2 správního řádu přitom přímo vyplývá, že doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak. Lhůta pro podání odvolání tak v každém případě začíná běžet ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno právnímu zástupci, v posuzovaném případě tedy JUDr. Ševčíkovi, a nikoliv účastníku řízení. Odvolací lhůta proto běžela od 15. 3. 2011 do 29. 3. 2011. Vzhledem k tomu, že odvolání bylo podáno k poštovní přepravě až dne 3. 4. 2011, jedná se o odvolání opožděné a žalovaný tedy rozhodl správně, zamítl-li je pro opožděnost. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „s.

ř. s.“), tedy tvrzenou nezákonnost, spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem.

Stěžovatel, po podrobné rekapitulaci předcházejícího správního a soudního řízení, uvedl, že sice souhlasí s tím, že správní řád nestanoví absolutní zákaz doručování přímo účastníkovi řízení, má nicméně za to, že je třeba se vždy zabývat otázkou, proč tak správní orgán (navzdory zákonné dikci) učinil, tedy jaké konkrétní důvody ho k tomu vedly. Stěžovatel se domnívá, že v daném věci přicházejí v úvahu pouze 2 varianty. První možností je, že správní orgán doručoval účastníku bez zjevného úmyslu a šlo tedy o administrativní pochybení; v tomto případě ale nelze přičítat k tíži účastníkovi, že se řídil nesprávným poučením. Druhou možností je, že správní orgán v rámci správního uvážení k takovému postupu důvod měl, nicméně ten nebyl ani v správním řízení ani v řízení soudním nikterak objasněn. Stěžovatel dále poukazuje na zásadu ochrany dobré víry (§ 2 odst. 3 správního řádu), dle které správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu tyká a může do nich zasahovat jen za podmínek stanovených zákonem. Závěry krajského soudu tak fakticky aprobují porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Jak plyne ze shora provedené rekapitulace, je v této věci jedinou spornou otázkou posouzení, zda bylo stěžovatelovo odvolání podáno opožděně, tedy, zda doručení rozhodnutí správního orgánu 1. stupně nejen zástupci účastníka řízení, ale i účastníku samotnému, má význam pro určení počátku běhu lhůty pro podání odvolání.

Nejvyšší správní soud se při zodpovězení této otázky zcela ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu. Z ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu se podává, že *zástupce podle § 32 a 33 v řízení vystupuje jménem zastoupeného*, přičemž *z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému.* Z tohoto důvodu pak správní řád zcela logicky v § 34 odst. 2 větě první stanoví, že *s výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci.* S tímto doručením (nejde-li o zmiňovanou výjimku, kdy se doručuje též účastníkům) jsou pak spojeny i další procesní konsekvence, což dokládá i (pro posouzení dané věci klíčové) ustanovení věty druhé posledně zmiňovaného ustanovení, které explicitně stanoví, že *doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak.* Jelikož stěžovateli nebylo doručovanou písemností ukládáno něco v řízení vykonat, postupoval správní orgán 1. stupně v souladu se zákonem, doručoval-li rozhodnutí jeho zmocněnci a právě s tímto doručením spojoval i okamžik *oznámení* rozhodnutí (srov. § 72 odst. 1 věta první správního řádu), coby okamžiku rozhodného pro počátek běhu odvolací lhůty (§ 83 odst. 1 správního řádu). Za den oznámení rozhodnutí stěžovateli tak lze považovat den jeho doručení právnímu zástupci stěžovatele, tedy 14. 3. 2011. Lhůta k podání odvolání proto uplynula dnem 29. 3. 2011 a rozhodnutí následujícího

dne nabylo právní moci. Vzhledem k uvedenému nelze než konstatovat, že právní zástupce stěžovatele podal odvolání opožděně a žalovaný proto nijak nepochybil, když odvolání zamítl s odkazem na § 92 odst. 1 správního řádu, což následně rozsudkem aproboval také krajský soud.

Skutečnost, že prvostupňové rozhodnutí bylo doručováno současně též účastníku řízení – stěžovateli, na shora uvedených závěrech nemůže ničeho změnit, neboť s tímto doručením (v kontextu shora popsané procesní situace) zákon žádné procesní účinky nespojuje. Důvod, proč správní orgán 1. stupně zaslal rozhodnutí rovněž účastníku řízení, je zřejmý z jeho předkládací zprávy; bylo tak učiněno z důvodu procesní opatrnosti a zachování právní jistoty účastníka řízení, neboť jeho zástupce byl v řízení rovněž slyšen jako svědek, a správní orgán se obával možné kolize jejich zájmů. Tento postup lze, optikou správního orgánu, považovat za racionální, jakkoli jej zdejší soud nepovažuje za nutný. Podstatné však je, že v jeho důsledku zcela evidentně nemohlo dojít k situaci, která je předestřena stěžovatelem, a sice k vyvolání dojmu, že lhůta k podání odvolání se bude odvíjet právě od okamžiku doručení rozhodnutí účastníku řízení. Zde je nutno upozornit na fakt, že stěžovatel byl i v rámci odvolacího správního řízení zastoupen JUDr. Oldřichem Ševčíkem; ten jeho jménem podával i samotné odvolání. Za situace, kdy je účastník v řízení (zde kontinuálně, v obou stupních) zastoupen advokátem, tedy osobou, u které lze důvodně presumovat znalost elementárních procesních předpisů, musí se nutně a důsledně uplatnit obecná zásada *ignorantia legis neminem excusat*, tedy neznalost práva neomlouvá, a je nutno odmítnout představu, že účastník řízení byl případným nestandardním postupem správních orgánu uveden do nejednoznačné procesní situace.

Na základě výše uvedeného, Nejvyšší správní soud naznal, že kasační stížnost není důvodná. Nezbylo mu proto, než ji rozsudkem zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. srpna 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu